

Werk aan de winkel

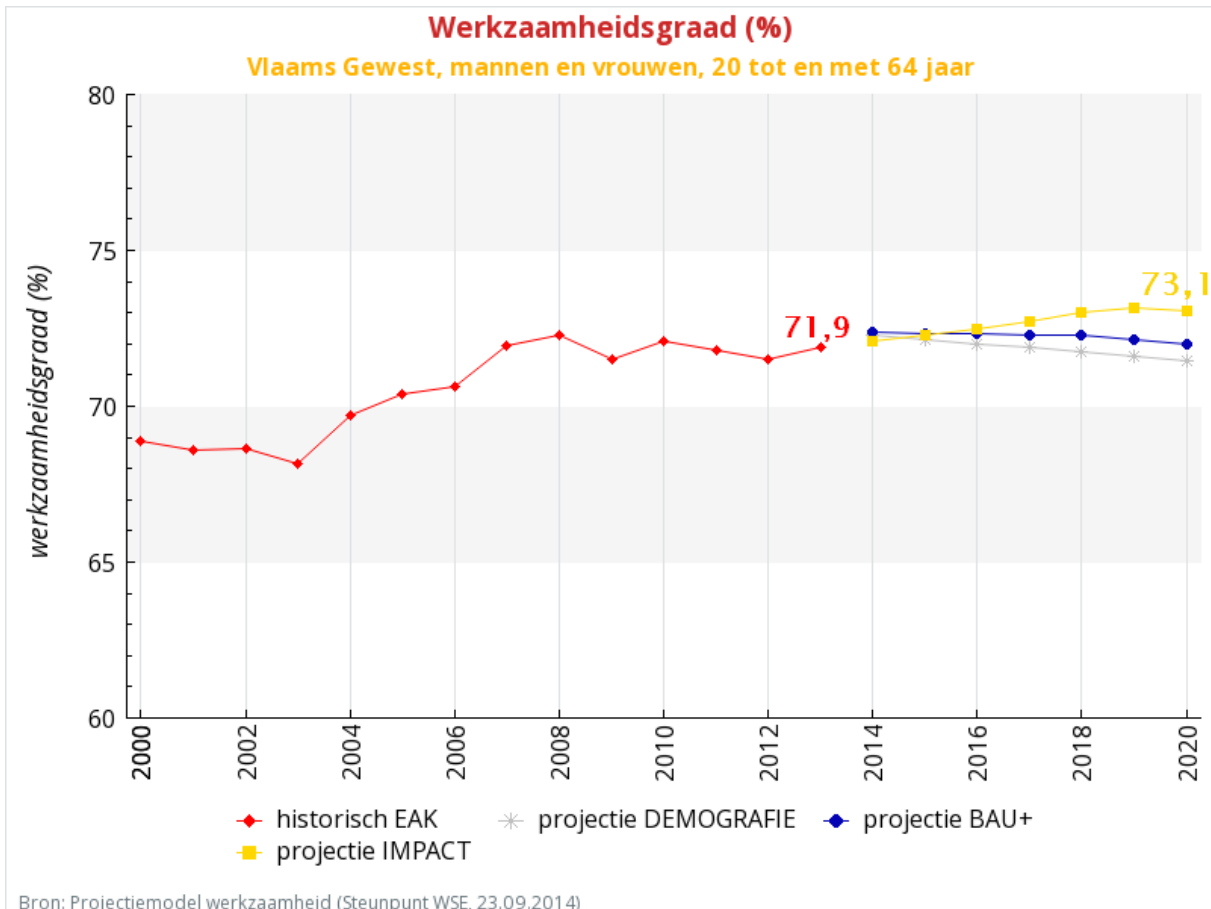
Arbeidsmarktflits | 23 september 2014

73,1% werkende Vlamingen in 2020: dat is wat we verwachten op basis van het projectie-model van het Steunpunt Werk en Sociale Economie. Het gaat hier om de projectie voor de 20- tot 64-jarigen volgens een scenario dat rekening houdt met demografische ontwikkelingen, leeftijdsgebonden trends in beroepsactiviteit, conjunctuurvooruitzichten en de einde-loopbaanmaatregelen die de federale regering in 2012 nam (IMPACT-scenario). Het model werd voor deze projectie gevoed met de meest recente arbeidsmarktgegevens, bevolkingsvooruitzichten en economische prognoses.

De werkzaamheidsprojectie voor 2020 (73,1%) laat een eerder bescheiden vooruitgang zien tegenover 2013 (71,9% werkzaamheid) en eindigt 2,9 procentpunten onder de Vlaamse doelstelling van 76%. De nieuwe Vlaamse Regering heeft in haar regeerakkoord voor 2014-2019 deze 'hoofddoelstelling' inzake werkzaamheid expliciet bevestigd: "We houden vast aan de doelstelling om de werkzaamheidsgraad tegen 2020 op te trekken tot 76%. Daartoe zullen we onze bestaande en nieuwe bevoegdheden op een samenhangende en effectieve manier inzetten. In opvolging van het Loopbaanakkoord sluiten we daarover met de sociale partners een Banenpact."

Volgens onze projectie zijn nieuwe maatregelen inderdaad heel erg nodig om de doelstelling te halen. En de doelstelling halen is op zijn beurt noodzakelijk om de economische afhankelijkheidsratio – de verhouding tussen niet-werkenden en werkenden – niet al te sterk te laten oplopen.

Figuur 1. Projectie van de werkzaamheidsgraad (Vlaamse 20- tot 64-jarigen) volgens drie scenario's

Bron: Interactieve toepassing 'Werkzaamheidsprojectie' o.b.v. het projectiemodel werkzaamheid (Steunpunt WSE)

Figuur 1 toont naast de projectie volgens het IMPACT-scenario nog twee andere werkzaamheidsprojecties. In het DEMOGRAFIE-scenario houden we de arbeidsdeelname per leeftijdsgroep constant en laten we enkel de demografische vooruitzichten spelen. Door de vergrijzing en het toenemend belang van de (minder werkzame) 55-plussers daalt de werkzaamheidsgraad in dit scenario tot 71,5% in 2020.

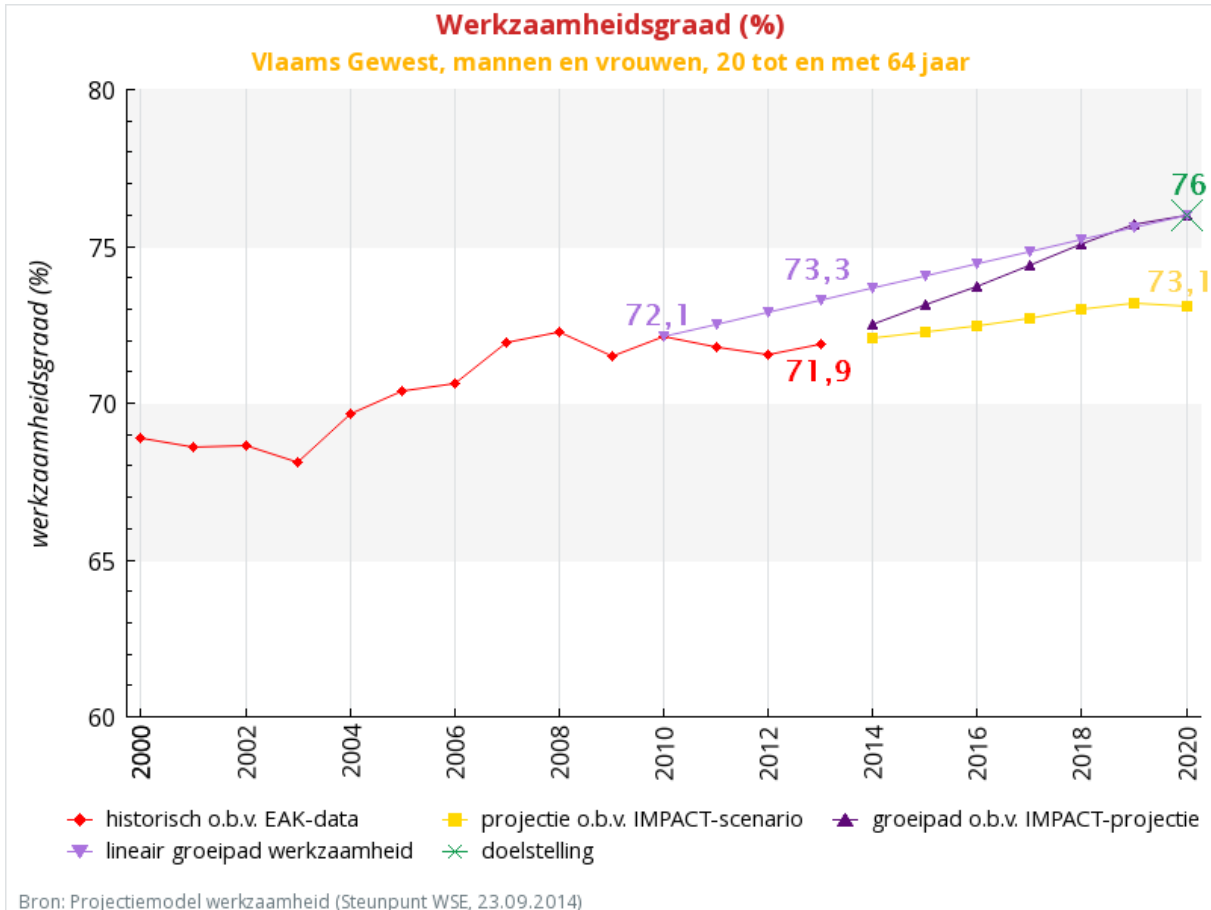
Het scenario BAU+ bundelt enkele 'business as usual'-assumpties: activiteitsgraden evolueren verder zoals in het recente verleden en de werkloosheid stabiliseert op een recent niveau. De BAU+-projectie voor 2020 komt uit op 72,0%, een status quo ten opzichte van 2013 (71,9%). De bonus van de IMPACT-projectie (+1,1 procentpunten werkzaamheid in 2020 in vergelijking met BAU+) geeft weer wat we kunnen verwachten van de getroffen eindeloopbaanmaatregelen en een iets positiever geraamde conjunctuur.

Groeipaden

Vertaald naar 'koppen' komt de kloof van 2,9 procentpunten werkzaamheid tussen de IMPACT-projectie voor 2020 (73,1%) en de Vlaamse target (76%) overeen met 111 000 werkende Vlamingen die in 2020 extra aan de slag moeten zijn, bovenop de in de projectie reeds voorziene stijging (+43 700 werkenden). Hoe kunnen we deze toch wel aanzienlijke extra inspanning spreiden over de jaren die ons resten tot het horizonjaar 2020? Figuur 2 schetst twee potentiële *groeipaden*. Zo'n *groeipad* is een reeks van toekomstige werkzaamheidsgraden die de afstand tot een doelstelling stelselmatig overbrugt; *groeipaden* kunnen gebruikt worden voor een evaluatie van de geboekte vooruitgang en voor het formuleren van tussentijdse of nieuwe streefcijfers.

De figuur toont twee *groeipaden* naar de officiële Vlaamse werkzaamheidsdoelstelling van 76% in 2020: een *groeipad* dat op de IMPACT-projectie is gestoeld (werkzaamheid stijgt volgens het ritme van de IMPACT-projectie, maar aan een verhoogd tempo) en een lineair *groeipad* vanaf 2010 (het jaar van de EU2020-doelstellingen, die de basis vormden voor de Vlaamse targets).

Figuur 2. Projectie van de werkzaamheidsgraad (Vlaamse 20- tot 64-jarigen) volgens het IMPACT-scenario en twee groeipaden tot de officiële werkzaamheidsdoelstelling (76% werkzaamheid in 2020).

Bron: Interactieve toepassing 'Werkzaamheidsdoelen' o.b.v. het projectiemodel werkzaamheid (Steunpunt WSE)

Tussen 2010 en 2013 daalde de werkzaamheidsgraad van 72,1% naar 71,9%. Hiermee werd meteen een kloof geslagen ten aanzien van het lineaire groeipad (met aanvang in 2010), dat voor 2013 reeds een werkzaamheidsgraad van 73,3% vooropstelde. Om dit groeipad te realiseren was vanaf 2010 een werkzaamheidsgroei nodig van 0,39 procentpunten per jaar, wat overeenkomt met een jaarlijkse toename van gemiddeld 17 600 werkenden.

Het groeipad op basis van de IMPACT-projectie start pas in 2014 en neemt de ongunstige evolutie tussen 2010 en 2013 als gegeven. Hoewel dit groeipad op het eerste gezicht wat realistischer oogt, zijn de benodigde jaar-op-jaarsprongen hier nog forser, doordat er de voorbije jaren geen groei werd gerealiseerd. Willen we de doelstelling van 76% bereiken in

2020, dan staan we voor een jaarlijkse werkzaamheidsstijging van gemiddeld 0,6 procentpunten of 22 100 werkenden.

Door vast te houden aan de 76%-doelstelling heeft de Vlaamse Regering de lat voor zichzelf – en voor ons allen – erg hoog gelegd. Zoveel mag duidelijk zijn op basis van deze geactualiseerde projecties. Er is dus werk aan de winkel! Maar wie de uitdagingen op de arbeidsmarkt van morgen juist inschat, zal beseffen dat een afzwakking van de doelstellingen vandaag niet aan de orde is. Het grootste gevaar is immers niet dat we te hoog mikken en missen, maar te laag mikken en slagen.

Interactief

Op basis van het projectiemodel werkzaamheid ontwikkelde het Steunpunt WSE ook twee **interactieve toepassingen**. In de toepassing ‘Werkzaamheidsprojectie’ kan u voor een populatie naar keuze zelf projecties uitvoeren volgens een of meerdere scenario’s. De toepassing ‘Werkzaamheidsdoelen’ confronteert de projectieresultaten met de officiële of een door u geformuleerde werkzaamheidsdoelstelling, en berekent de hierboven beschreven groeipaden tot de opgegeven target.

Meer duiding

Voor meer informatie over het projectiemodel werkzaamheid kan u terecht in het Over.Werk-artikel ‘**De Vlaamse arbeidsmarkt in 2020. Projecties van werkzaamheid en vervangingsvraag**’. De **interactieve toepassingen** bieden ook definities van de indicatoren, duiding bij de scenario’s en groeipaden en een overzicht van de voor de projectie gebruikte bronnen.

Gert Theunissen

Wim Herremans

Luc Sels

Steunpunt Werk en Sociale Economie